

Bet. o. Finantslovs. 1880—81. § 19. Indenrigsministeriet.

Den samme Skjæbne vil efterhaanden ramme de endnu tilbageværende Kjælberhuelvinger. Fugtighed og Frost have i den Grad svækket dem, at jævnlig større og mindre Partier styrte ned, hvorfor nu Udgangen til at besøge samme er forbudt. Saavidt muligt istandsættes de beklagede Partier, men det vil ikke være af stor Værdighed, da Murstenene ere i den Grad gjenmemtrængte af Fugtighed, at de knække i Frost.

Quad Murene angaar, staa de i Hovedsagen fortrinlig i det nordre, vestre og østre Fløi; deres Tilstand er saadan, at de kunne benyttes igjen, dersom man vilde indrette Ruinen til en eller anden Brug. Paa den sydlige Side derimod har Strækningen a. til b. stude sig betydelig ud, rimeligvis som Følge af mindre omhyggelig Fundering. Der er imidlertid et saa stærkt Sammenhold i Murværket, at Keernen d., der gaar fra Gæsthuset ligetil Torden, har knækket 4 Skifter Granitsten i Soffelen, og have disse fulgt Bevægelsen imod Syd, medens kun enkelte Keerner findes i Murværket paa begge Sider af Spalten. Dette Parti a. b. blev for endel Aar siden, omtrent vel i 1847—48, affliver, og ere disse Bjeller senere hift og her fornyede; men da det syntes betænkeligt at vedblive med denne Fornyelse, idet det ikke var uden Fare at anbringe de nye Bjeller, besluttedes for nogle Aar siden at nedtage endel af de to øverste Stager. Den hele Mur har ingen Betydning; skal engang Ruinen benyttes som Bygning i et eller andet Diemed, vilde man selvfølgelig nedrive hele dette Parti, hvis Hældning er altså betydelig til, at det kunde benyttes paany, og gjenopføre Muren i mindre Dimensioner, hvad Lykkelsen angaar. I denne Fløi ødelægdes Kjælberne fuldstændig ved Branden og ved den senere Udfordring af Muren.

I det nordvestre Hjørne fandtes Slotskapellet, hvoraf kun faa Restere ere tilbage, da hele det Indre knustes ved Nedstyrning under Branden af det store Laarns ene Halvdel. De tilbageværende Levninger tyde paa, at det har haft megen Lighed med Frederiksberg Slotskirke; om Kapellet ikke var gennemført med den Pragt, som gaar igennem den sidstnævnte, mangede dog ikke en rig Udstyrelse af Guld- og Sølv, hvoraf endnu enkelte Restere ere bevarede. Udførelsen af Stenhuggerarbeidet synes at have været fortrinligere end paa Frederiksberg. Ved at nedbrude et Kæthus i en Kjøbmandsgaard her i Byen fandtes en stor Del Fragmenter af Søiler, Buer og Gæsthus af Kapellet, anvendte som Fundament. Paa min Anmodning overlod Cieren, Kjøbmand S. Borch, med største Beredvillighed disse Sager til Staten, og de ere nu henbragte til Ruinen, hvor de give høist interessante Oplysninger om det mærkelige, smukke Kapels tidligere Udseende.

I Slotsgaarden findes flere Dørpartier af Betydning. I nordre Fløi to udførte i Mursten, om ogsaa raat i Formen, dog mærkelige som Exempler paa den tidligste Renaissance her i Landet. Fra Christian den 4des Restauration af Slottet er navnlig Portalet ved Indgangen til Kirken vel konserveret, udført i Sandsten og forsynet med det danske og brandenborgske Vaaben. Formodentlig af Interesse for det sidste lod Kronprindsen af Preussen under sidste Krig disse Vaaben nedtage i den Hensigt at lade samme føre til Berlin, men opgav dog senere denne Plan og lod Stenen forblive i Kolding. Efter Krigen blev den atter indsat paa sin Plads, men havde desværre lidt nogen Overlast ved denne Behandling.

Portalerne ved to af de andre Laarne ere ligeledes interessante, men i højere Grad ødelagte. Ved det vestre Fløi er en smuk, stor Sandstensdørindfatning fra Frederik den 4des Tid vel konserveret.

Det store firkantede 62 Alen høje Laarn over Kirken var tidligere prydet med 4 Sandstensfigurer, een i hvert Hjørne af Valustraden, forestillende Hannibal, holdende det danske, Scipio det norske, Sæktor det jydskt Vaabenskjold og Herkules Skjoldet med de tre Kroner. De to søndre Figurer styrkede ned under Branden med Laarnets ene Halvdel, den nordøstre faldt ned for nogle og tyve Aar siden. Da man ikke fandt sig bestjet til at anvende de fornødne Befordringer for at opstille den paa sin gamle Plads, blev den hængt i Slotsgaarden, hvor den sønderlodes af Preussierne i 1864; kun Hovedet er bevaret. Af de 4 Figurer indtager saaledes kun Herkules, holdende Skjoldet med de 3 Kroner, sin Plads paa Laarnets Tinde.

Der har hidtil aarlig været anvist 200 Kr. til Vedligeholdelse af Ruinen. Heraf repareres Opfyndningsboligen, Segn og Afløbsrender. Ved Hjælp af de forhaandenværende Mursten, som kunde samles i Kjælderrunnene, er aarlig efterhaanden foretaget Istandsættelse af den øverste Del af Murene, for at sikre disse for yderligere Ødelæggelse, og navnlig Omringning af faldfærdige Binduesbuer. Fornyelse af Afstivning er gjentagne Gange bevilget særlig, ligesom de fornødne Midler til Nedbrydning af endel af den søndre Mur. Forinden det saakaldte Forskjønnelseselskab overtog en fuldstændig Beplantning af Slotsbanken, anvendtes, hvad der kunde bespares i Vedligeholdelsessummen, til delvis Beplantning af enkelte Partier.